

intenția muzicală. Proporția dintre intenție, comunicare și rezultat sonor este la el întotdeauna foarte reușită. Eficiența sa nu pare niciodată un scop în sine, iar abilitatea de a nu pierde nici o clipă întregul din cauza detaliilor, de a justifica fiecare moment din desfășurarea muzicală prin economia întregii construcții e o calitate pe care orchestra și publicul o percep și care face parte din "stofa" adevăraților maeștri.

În timpul *Concertului* de Schumann m-am întrebat: unde e de găsit Kreisler, în seara de astăzi? Poate doar în partituri. Ca orice personaj romantic, Kreisler – și poetul, în general – păcătuiesc prin abandonul controlului sub avalanșa trăirilor. Dar cât de poet poți fi în cușca cu lei? Pe scenă, echilibrul dintre control și abandon e un lucru fragil.

Lena VIERU CONTA

Pe scena Atheneului

În compania Filarmonicii bucureștene, în 18 și 19 ianuarie 2018 au evoluat două personalități prestigioase ale artei interpretative actuale: dirijorul Cristian Măcelaru și pianistul Mihai Ungureanu. Programul a fost alcătuit din creații reprezentative ale romantismului muzical și din prima jumătate a secolului al XX-lea. În debutul manifestării am ascultat *Uvertura* Operei *Olandezul zburător* de Richard Wagner, lucrare ce evocă plener temperamentul artistic al autorului, precum și particularitățile specifice ale limbajului său sonor. Sub bagheta inspirată a lui Cristian Măcelaru, orchestra a evidențiat expansiunea melodică irezistibilă, originalitatea leitmotivelor, bogăția armonică și profunzimea conținutului ce sugerează deznodământul tragic al acțiunii. Artiștii au reliefat cu măiestrie fluxul neîntrerupt al imaginilor diverse, derulate original în cadrul discursului muzical plin de culoare și dinamism, în care percepem o inedită afinitate între sentimentul iubirii și moarte.

Programul a continuat cu celebrul *Dans macabru* de Franz Liszt (elaborat în 1849 și publicat în 1865), lucrare concertantă de anvergură, ce prezintă personalitatea fascinantă a autorului, în care idealistul și misticul se asociază cu pianistul de succes, capabil să facă față unor dificultăți ce păreau a fi insurmontabile. Subintitulat *Parafrază pe Dies irae* (cu referire la cunoscuta secvență medievală pe care o

Mihai Ungureanu

prelucrează cu măiestrie), *Dansul macabru* a cunoscut în timp o faimă mondială bine meritată, fiind integrat de unii cercetători pe lista concertelor pentru pian și orchestră. Maestrul Mihai Ungureanu a inclus în vastul său repertoriu, alături de lucrările aflate pe afișele de concert ale altor pianiști și creații mai puțin cântate, extrem de valoroase, dificile și originale. Îmi amintesc o seară memorabilă din cadrul SIMN (ediția 2017), în care domnia sa a interpretat *Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră* de Pascal Bentoiu pe scena Sălii Radio.

Dansul macabru a fost un nou prilej pentru artist de a-și etala talentul, experiența și arta pianistică redutabilă. Lucrarea sintetizează magistral cuceririle lisztiene în domeniul armoniei, în utilizarea procedurii variațional, precum și în tehnica instrumentală. Prestația de excepție în care pianistul, dirijorul și orchestra s-au aflat într-o excelentă colaborare a evidențiat preocuparea compozitorului de a sonda profunzimile ancestrale, de a înfățișa personaje și evenimente din epocile anterioare; sursele de inspirație diverse sunt abordate însă în spirit novator, vizionar. Depășind cu dezinvoltură toate dificultățile pianistice, Mihai Ungureanu a pătruns în adâncimea semnificațiilor muzicii și a realizat cu rafinament dezideratul autorului legat de interpretare: "Îmi creez tehnica din suflet și nu din mecanică". Așa cum era de așteptat, pianistul a prezentat la bis o superbă pagină lisztiană, selectată din ciclul *Ani de pelerinaj* (*Sonetul nr. 104 de Petrarca*), în care publicul a admirat o altă fațetă a personalității sale ce îngemănează armonios sensibilitatea și reflecția. Deși se desfășoară pe parcursul a 81 de măsuri, lucrarea pare mult mai amplă datorită profunzimii conținutului, varietății agogice, prezentării temei lirice principale în diverse ipostaze și a pasajelor de bravură. Pianistul a creat o atmosferă de magie sonoră, în care tablourile muzicale de mare expresivitate au contrastat cu secvențe strălucitoare, de virtuozitate instrumentală.

În partea a doua a concertului am ascultat *Simfonia a IV-a în fa minor* a compozitorului englez Ralph Vaughan Williams, creație deosebit de interesantă și ofertantă în același timp, care a evidențiat convingător calitățile dirijorului Cristian Măcelaru, artist cu o carieră apreciată pe plan internațional. Pe parcursul celor 4 mișcări ale simfoniei i-am admirat viziunea estetică și arta dirijorală ce a fascinat în egală măsură orchestra și publicul; interpretarea de înalt nivel artistic a demonstrat că starea de creație nu e repetabilă, ci înlocuită cu alta, că fiecare secțiune și imagine muzicală are chipul ei unic. Conturarea expresivă a detaliilor și încadrarea lor firească în cadrul arhitecturii lucrării ne-a dus cu gândul la noțiunea de fragmentare și multiplicitate a subiecților din teoria post modernismului, precum și la aspirația universală spre unitate. Am admirat maniera profesionistă cu care dirijorul a abordat partitura. Prima mișcare *Allegro* a evidențiat complexitatea discursului muzical (elaborat în formă de sonată), în care sunt prezente numeroase motive abrupte, preponderent disonante, realizate în nuanțe mari - ce vor căpăta înveșmântări originale în mișcările succesive. Mișcarea a doua, *Andante moderato*, marcată de lirism reținut, a evocat preocuparea compozitorului de a contura expresiv anumite sonorități și evenimente ale discursului muzical. Mișcarea a treia, *Scherzo. Allegro molto*, remarcabilă prin spectaculos, prin dinamism și virtuozitate, a evidențiat calitățile de excepție ale dirijorului și valoarea orchestrei. Cristian Măcelaru a reliefat cu fantezie pregnanța ritmică și diversitatea dinamică, a creionat un caleidoscop imagini muzicale cuceritoare prin farmecul și vitalitatea lor. Mișcarea a patra, *Finale con Epilogo fugato. Allegro molto* a transmis multă energie și strălucire; publicul a admirat rafinamentul cu care a fost reliefată secțiunea polifonică și a recunoscut motive intonate anterior în alte ipostaze. Gestică elegantă și expresivă a dirijorului, dar și performanțele pianistice ale lui Mihai Ungureanu ne amintesc elogiul adus mâinii de Tudor Arghezi în poezia *Mâna lui*; autorul aseamănă mâna cu o floare *făcută pe flaut, pe cimpoi și alăută*, considerând-o drept instrument principal al fiecărei creații importante. Concertele de pe scena Atheneului au prilejuit protagoniștilor ocazia de a-și etala talentul, experiența și profesionalismul, iar publicului bucuria de a participa la evenimente artistice de excepție.

Carmen MANEA